

การศึกษาการบริหารจัดการของกลุ่มผู้ประกอบการในตำบลเชียงคาน
อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย เพื่อส่งเสริมอาชีพโฮมสเตย์
A Study on Entrepreneurial Management in Chiang Khan
Sub-District, Chiang Khan District, Loei Province to
Promote Homestay Career

Article History

Received: August 28, 2022

Revised: June 13, 2023

Accepted: June 14, 2023

อภิรดี คำไล่¹

Apiradee Khamlai

รวิณน์ มั่นตรา²

Rawat Mantra

วีระยุทธ รัชตเวชกุล³

Weerayut Ratchatawetchakul

บทคัดย่อ

การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารจัดการของกลุ่มผู้ประกอบการในตำบลเชียงคาน อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย เพื่อส่งเสริมอาชีพโฮมสเตย์ และ 2) เปรียบเทียบการบริหารจัดการของกลุ่มผู้ประกอบการโฮมสเตย์ในตำบลเชียงคาน อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย จำแนกตามเพศ อายุ และระดับการศึกษา ในการศึกษาครั้งนี้ใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ประกอบการธุรกิจโฮมสเตย์ในตำบลเชียงคาน อำเภอ

¹ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

Faculty of Management Science, Loei Rajabhat University

E-mail: Chaaim123@hotmail.com

² คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

Faculty of Management Science, Loei Rajabhat University

E-mail: rawat.man@lru.ac.th

³ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

Faculty of Management Science, Loei Rajabhat University

E-mail: artdy22@hotmail.com

เชียงใหม่ จังหวัดเลย จำนวน 100 คน ใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการศึกษพบว่า 1) การบริหารจัดการของกลุ่มผู้ประกอบการในตำบลเชียงคาน อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย เพื่อส่งเสริมอาชีพโฮมสเตย์ โดยภาพรวมมีการดำเนินงานในระดับมาก ($\bar{X}=3.78$, S.D.=0.253) และ 2) ปัจจัยส่วนบุคคล ด้านเพศที่แตกต่างกันพบว่าไม่มีผลต่อการบริหารจัดการของกลุ่มผู้ประกอบการในตำบลเชียงคาน แต่ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุและด้านระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีผลต่อการบริหารจัดการของกลุ่มผู้ประกอบการในตำบลเชียงคานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แนวทางการพัฒนาการพัฒนาการบริหารจัดการของผู้ประกอบการ ได้แก่ ควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์และการตลาดในรูปแบบออนไลน์โดยใช้สื่อสังคมออนไลน์และแอปพลิเคชัน โดยการนำเสนอวิถีการดำเนินชีวิตและขนบธรรมเนียมประเพณีของชุมชน ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของตำบลเชียงคาน อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ให้แก่นักท่องเที่ยว

คำสำคัญ: การบริหารจัดการ ผู้ประกอบการ อาชีพโฮมสเตย์

Abstract

The objectives of this study were 1) to study the management of entrepreneurs in Chiang Khan Sub-district, Chiang Khan District, Loei Province and 2) to compare the management of homestay entrepreneurs in Chiang Khan Sub-district, Chiang Khan District, Loei Province classified by gender, age and educational level. In this study, questionnaires were used to collect data. The sample consisted of 100 homestay entrepreneurs in Chiang Khan Sub-district, Chiang Khan District, Loei Province, using stratified random sampling, and the statistics used were frequency, percentage, mean and standard deviation. T test and one-way analysis of variance.

The results of the study showed that 1) The management of entrepreneurs in Chiang Khan Sub-district, Chiang Khan District, Loei Province to promote homestay career Overall, there was a high level of management ($\bar{X}=3.78$, S.D.=0.253) and 2) Personal factors of gender differences found that there was no effect on the management of entrepreneurs in Chiang Khan sub-district, but the individual factors of age and the level of education differences affect to the management of the entrepreneurs in Chiang Khan Sub-District with statistical significance at the 0.05 level. Approach for entrepreneurship development: Improve public relations and applications, including present lifestyles and customs community traditions which are unique to Chiang Khan Sub-district, Chiang Khan District, Loei Province to tourists.

Keywords: Administration, Entrepreneurs, Homestay Occupations

บทนำ

ในปัจจุบันพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติมีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมคือมีการแสวงหาและให้ความนิยมในการท่องเที่ยวในเชิงประสบการณ์ (experience tourism) มากยิ่งขึ้น โดยสามารถจ่ายเงินในการท่องเที่ยวเกี่ยวกับประสบการณ์ใหม่ๆ เช่น การแสดงพื้นเมือง การฝึกหัดหัตถกรรมพื้นบ้าน การท่องเที่ยวแบบผจญภัยตามแหล่งธรรมชาติในชุมชน เป็นต้น ซึ่งในการท่องเที่ยวเช่นนี้นักท่องเที่ยวส่วนหนึ่งได้เข้าพักอาศัยในบ้านเรือนของประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ หรือเรียกว่าการพักโฮมสเตย์ (homestay) ดังนั้นโฮมสเตย์จึงเป็นส่วนที่สำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ ซึ่งเป็นสิ่งที่สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจให้แก่ชุมชนเป็นอย่างมาก โดยผู้ประกอบการโฮมสเตย์จะต้องนำเสนอความรู้ วิถีชีวิต ภูมิปัญญาในท้องถิ่น และความเป็นไทยแบบโบราณ รวมถึงประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงามของชุมชนให้แก่นักท่องเที่ยวผู้มาเยือนจากทั่วโลก (Lengwiriyakul & Jarernsiripornkul, 2017)

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทยจึงจัดเป็นอุตสาหกรรมที่ทำรายได้เข้าประเทศได้อย่างสูงและสร้างชื่อเสียงให้แก่ประเทศเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะการท่องเที่ยวในรูปแบบการพักโฮมสเตย์ ทำให้การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ได้มีการวางแผนรูปแบบการท่องเที่ยวในกลุ่มตลาดใหม่ๆ โดยเน้นไปที่นักท่องเที่ยวที่มีศักยภาพจากต่างประเทศ และเน้นการกระจายตัวของกิจกรรมท่องเที่ยวไปยังเมืองรองเพิ่มมากยิ่งขึ้น โดยมีการจัดกิจกรรมโครงการเดอะลิงก์ (the link) เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้เกิดการกระจายตัวของนักท่องเที่ยวและกระจายรายได้ไปยังแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ มากยิ่งขึ้น โดยใช้แนวทางการท่องเที่ยว 4.0 (tourism 4.0) ในการขับเคลื่อนโครงการ ซึ่งจะเน้นความหลากหลายทางวัฒนธรรมนิยม ประเพณี และวัฒนธรรมนำมาผสมผสานให้เข้ากับการท่องเที่ยวเชิงชุมชน (local tourism) ซึ่งแนวคิดนี้จะเป็นการช่วยส่งเสริมให้เกิดการท่องเที่ยวในรูปแบบการพักโฮมสเตย์ให้มากยิ่งขึ้น (Sangchatkaew & Udomkitti, 2019)

อย่างไรก็ตามถึงแม้การท่องเที่ยวในรูปแบบการพักโฮมสเตย์จะมีแนวโน้มที่จะเติบโตขึ้น แต่จากรายงานผลการเสวนาเรื่องปัญหาและอุปสรรคโฮมสเตย์ไทย โดยคณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดภาคกลาง ภาคตะวันออกและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในคณะกรรมการการท่องเที่ยวภูมิภาคพบว่าเกิดปัญหาสำคัญ เช่น การจัดการที่พักโฮมสเตย์ในชุมชนยังขาดความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐไม่มีการรวมกลุ่มที่ชัดเจน การดำเนินงานของบางชุมชนค่อนข้างเป็นเอกเทศไม่มีการเชื่อมโยงหรือการสร้างเครือข่ายกับชุมชนอื่นๆ รวมถึงขาดการแบ่งปันข้อมูล ข่าวสาร และทรัพยากร เป็นต้น ซึ่งจะเป็นสิ่งที่สามารถสร้างจุดสนใจดึงดูดนักท่องเที่ยว โดยสิ่งเหล่านี้ล้วนไม่สอดคล้องกับหลักการที่ควรทำในรูปแบบของการสร้างเครือข่ายเพื่อร่วมกันพัฒนาการท่องเที่ยวในชุมชน นอกจากนี้ยังพบปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมอื่นๆ เช่น ปัญหาความเสื่อมโทรมของสภาพแวดล้อมในชุมชน ปัญหาขยะมูลฝอย ปัญหาการแย่งชิงทรัพยากร รวมถึงปัญหาความหลากหลายทางภาษาและวัฒนธรรมของนักท่องเที่ยวที่ชุมชนไม่สามารถเข้าใจได้ เป็นต้น ซึ่งอาจจะส่งผลให้เกิดความขัดแย้งและไม่พอใจของประชาชนในท้องถิ่นได้ (Homudomsap & Krimjai, 2020)

สืบเนื่องจากสถานการณ์แพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 (covid-19) ที่ส่งผลกระทบต่อธุรกิจหลายๆ ธุรกิจ ซึ่งธุรกิจที่มีผลกระทบอย่างต่อเนื่องมากที่สุดคือธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวและการโรงแรม ซึ่งการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ทำให้พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างประเทศเปลี่ยนไปจากเดิม กล่าวคือนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะมีพฤติกรรมในการใช้สื่อออนไลน์มากยิ่งขึ้น ดังนั้นแนวทางการดำเนินธุรกิจท่องเที่ยวและที่พักจึงจำเป็นต้องดำเนินธุรกิจผ่านทางสื่อสังคมออนไลน์หรือผ่านทางแอปพลิเคชัน ทำให้ผู้ประกอบการเดิมในท้องถิ่นยังไม่สามารถปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงทางธุรกิจในปัจจุบันได้ (Lunkam, 2021)

จากการออกสำรวจของคณะผู้ศึกษาในพื้นที่ตำบลเชียงคาน อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลยเบื้องต้น พบว่า พื้นที่ดังกล่าวเป็นพื้นที่ที่มีความโดดเด่นด้านสภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก โดยมีทั้งแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ โบราณวัตถุ และโบราณสถานเก่าแก่หลายแห่ง ตลอดจนมีประเพณี วัฒนธรรมและวิถีชีวิตของชุมชนในหลากหลายรูปแบบ เช่น รูปแบบการดำเนินชีวิตแบบไทยโบราณที่เน้นพิธีกรรมทางศาสนา การประกอบอาหารพื้นบ้านของทางอีสาน การตกแต่งบ้านเรือนในรูปแบบดั้งเดิมของอีสาน การค้าขายสินค้าและผลิตภัณฑ์ที่เป็นหัตถกรรมและหาได้จากในชุมชน เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตามด้วยสภาพความเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว และความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในปัจจุบัน ส่งผลกระทบต่อวิถีของโฮมสเตย์ในพื้นที่เป็นอย่างมาก เนื่องจากนักท่องเที่ยวในระยะหลังมีความต้องการในเครื่องอำนวยความสะดวกมากยิ่งขึ้น เช่น ความต้องการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง เครื่องทำน้ำอุ่น ตู้เย็น โทรทัศน์ เครื่องปรับอากาศ เครื่องฟอกอากาศ เป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้ทำให้ผู้ประกอบการโฮมสเตย์ในท้องถิ่นที่ไม่มีทุนสำรองมากพอที่จะลงทุนต่อเติมต้องปิดกิจการไปเป็นจำนวนมาก ประกอบกับเกิดภาวะการแข่งขันทางธุรกิจจากนายทุนภายนอกพื้นที่ที่สามารถลงทุนในระดับใหญ่ๆ ในรูปแบบรีสอร์ทหรือโรงแรม โดยมีการบริการและประชาสัมพันธ์ผ่านทางรูปแบบออนไลน์ ทำให้ผู้ประกอบการโฮมสเตย์ที่เป็นประชาชนในท้องถิ่นขาดรายได้และไม่สามารถดำเนินกิจการต่อไปได้

จากความสำคัญและปัญหาที่กล่าวมา ทำให้คณะผู้ศึกษาสนใจที่จะศึกษาการบริหารจัดการของกลุ่มผู้ประกอบการในตำบลเชียงคาน อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย เพื่อส่งเสริมอาชีพโฮมสเตย์ โดยมีเป้าหมายสำคัญคือนำผลการศึกษาที่ได้มาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานหรือแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการให้แก่ผู้ประกอบการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาชุมชน ในการสร้างงานเพิ่มรายได้ให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น โดยคำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับพื้นที่ สิ่งแวดล้อม ศักยภาพของชุมชน และงบประมาณในการลงทุน ตลอดจนเป็นแนวทางในการประกอบกิจการส่งเสริมการท่องเที่ยวควบคู่กับการพัฒนาทรัพยากรที่มีในชุมชนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการของกลุ่มผู้ประกอบการในตำบลเชียงคาน อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย เพื่อส่งเสริมอาชีพโฮมสเตย์
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารจัดการของกลุ่มผู้ประกอบการโฮมสเตย์ ในตำบลเชียงคาน อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย จำแนกตามเพศ อายุ และระดับการศึกษา

สมมติฐานการวิจัย

1. การบริหารจัดการของกลุ่มผู้ประกอบการโฮมสเตย์ในตำบลเชียงคาน อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย จำแนกตามเพศมีความแตกต่างกัน
2. การบริหารจัดการของกลุ่มผู้ประกอบการโฮมสเตย์ในตำบลเชียงคาน อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย จำแนกตามอายุมีความแตกต่างกัน
3. การบริหารจัดการของกลุ่มผู้ประกอบการโฮมสเตย์ในตำบลเชียงคาน อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย จำแนกตามระดับการศึกษามีความแตกต่างกัน

การทบทวนวรรณกรรม

1. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจโฮมสเตย์

การประกอบธุรกิจโฮมสเตย์ในประเทศไทย มีจุดเริ่มมาจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับที่ 8 ที่มีความให้ความสำคัญต่อการพัฒนาชุมชน โดยมีการกำหนดกฎหมายและแผนกระจายอำนาจจากสู่กลางสู่ภูมิภาค ซึ่งจะเป็นการสร้างรายได้สู่ท้องถิ่นและชุมชนต่างๆ โดยการใช้ทรัพยากรในชุมชนเป็นจุดขายให้นักท่องเที่ยว ซึ่งการจัดธุรกิจโฮมสเตย์ถือเป็นรูปแบบของการท่องเที่ยวที่ได้รับการส่งเสริมทั้งจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน เช่น กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น และองค์กรอิสระ เป็นต้น

ที่พักแบบโฮมสเตย์ หมายถึง รูปแบบของที่พักที่เป็นประเภทหนึ่งของการท่องเที่ยวแบบชนบท (rural tourism) โดยเป็นที่พักที่ตั้งท่ามกลางธรรมชาติในชุมชน และมีความใกล้ชิดกับวิถีในการดำเนินชีวิตของประชาชนในท้องถิ่น โดยเกิดขึ้นครั้งแรกในทวีปยุโรป ช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 สืบเนื่องจากนักท่องเที่ยวในช่วงเวลานั้นต้องการที่จะแสวงหาสถานที่ที่หลีกเลี่ยงจากความวุ่นวายและภัยสงคราม โดยห่างไกลจากสังคมเมือง มีความใกล้ชิดกับธรรมชาติ ดังนั้นในชุมชนนอกเมืองต่างๆ ในขณะนั้นจึงเปิดบ้านของตนเองเป็นที่พัก มีกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวกับวิถีชีวิตในชุมชน มีอาหารพื้นบ้านให้บริการแก่นักท่องเที่ยว ด้วยเหตุนี้จึงเป็นที่มาของคำว่า “โฮมสเตย์” ซึ่งการท่องเที่ยวที่ต้องเข้าพักในโฮมสเตย์ถือเป็นรูปแบบหนึ่งของการท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมเพิ่มมากยิ่งขึ้นในปัจจุบัน โดยเป็นการท่องเที่ยวที่มีจุดมุ่งหมายให้นักท่องเที่ยวได้เข้าถึงและเรียนรู้ธรรมชาติ วิถีชีวิต ขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมของผู้คนในชุมชนส่งผลให้เกิดการเรียนรู้และแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมซึ่งกันและกัน ตลอดจนเป็นการสร้างงานสร้างรายได้ให้แก่ชุมชนซึ่งจุดขายสำคัญ ดังนั้นการจัดที่พักแบบโฮมสเตย์จึงจำเป็นต้องคำนึงถึงทรัพยากรที่มีในชุมชนเป็นหลักสำคัญ และจะต้องพัฒนาเปลี่ยนแปลงสิ่งอำนวยความสะดวกที่ทันสมัยและตรงตามความต้องการของนักท่องเที่ยว โดยการบริหารจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นผู้ดำเนินการและเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ที่สามารถขับเคลื่อนการท่องเที่ยวในท้องถิ่น ซึ่งเป็นแนวทางที่ได้รับการยอมรับอย่างแพร่หลาย และถูกคาดหวังให้เป็นเครื่องมือในการสร้างความเข้มแข็งให้แก่ท้องถิ่น ซึ่งการท่องเที่ยวในรูปแบบเช่นนี้จะช่วยกระตุ้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการสร้างงานและกระจายรายได้สู่ชุมชน ซึ่งจะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาความยากจน ตลอดจนสามารถกระตุ้นการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติในชุมชน แต่อย่างไรก็ตามการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในชุมชนปัจจุบันมักยังไม่ได้คำนึงถึงศักยภาพที่มีในชุมชน รวมถึงยังไม่สามารถนำเอาเอกลักษณ์และวิถีชีวิตดั้งเดิมของชุมชนมาใช้เป็นจุดขายได้อย่างเต็มที่และยังขาดความน่าสนใจแก่นักท่องเที่ยว (Duangpikul & Methaphan, 2018)

2. มาตรฐานบริการท่องเที่ยวโฮมสเตย์ไทย

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ได้กำหนดมาตรฐานบริการท่องเที่ยวมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย 10 ด้านดังนี้ (Department of Tourism, Ministry of Tourism and Sports, 2015)

มาตรฐานที่ 1 ด้านที่พัก โดยกำหนดให้ลักษณะบ้านพักจัดอย่างเป็นสัดส่วน มีความสะอาดและสบาย มีห้องสุขาและห้องอาบน้ำที่มีมิติชัดเจน ตลอดจนมีมุมที่ใช้พักผ่อนในบ้านที่พักรหรือในเขตชุมชน

มาตรฐานที่ 2 ด้านอาหาร โดยกำหนดให้มีการแข่งขันดีของอาหาร และวัตถุดิบในการประกอบอาหารแก่ผู้บริโภค มีน้ำดื่มที่สะอาดให้บริการ ภาชนะบรรจุอาหาร และห้องครัวที่ใช้ประกอบอาหารถูกสุขลักษณะ

มาตรฐานที่ 3 ด้านความปลอดภัย โดยกำหนดให้สถานประกอบการมีการเตรียมพร้อมทั้งบุคลากรและอุปกรณ์ในการปฐมพยาบาลเบื้องต้น ตลอดจนมีการจัดเวรยามดูแลความปลอดภัยบริเวณรอบๆ ที่พัก

มาตรฐานที่ 4 ด้านอภัยภัยไมตรีของเจ้าบ้านและสมาชิก โดยกำหนดให้มีการต้อนรับและสร้างความคุ้นเคยให้แก่ผู้ใช้บริการ รวมถึงมีการสร้างกิจกรรมแลกเปลี่ยนหรือเผยแพร่ความรู้ในขนบธรรมเนียม ประเพณี และวิถีชีวิตของผู้คนในชุมชน

มาตรฐานที่ 5 ด้านรายการนำเที่ยว โดยกำหนดให้มีการจัดทำรายการสำหรับนำเที่ยวและข้อมูลกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ชัดเจนและต้องได้รับการยอมรับจากชุมชน โดยผู้ประกอบการทำหน้าที่เป็นมัคคุเทศก์ท้องถิ่นหรือมีหน้าที่ประสานงานให้แก่มัคคุเทศก์ในชุมชนได้นำเที่ยวต่อไป

มาตรฐานที่ 6 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกำหนดให้มีการดูแล รักษาแหล่งท่องเที่ยวภายในชุมชน หรือบริเวณใกล้เคียง โดยต้องมีแผนงานหรือมาตรการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพื่อลดผลกระทบจากการท่องเที่ยว และลดสภาวะโลกร้อนในปัจจุบัน

มาตรฐานที่ 7 ด้านวัฒนธรรม โดยกำหนดให้มีการดำรงรักษาไว้ซึ่งขนบธรรมเนียม วัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตของชุมชนไว้เป็นกิจวัตรปกติ

มาตรฐานที่ 8 ด้านการสร้างคุณค่า และมูลค่าของผลิตภัณฑ์ชุมชน โดยกำหนดให้มีผลิตภัณฑ์ที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชนไว้จำหน่ายแก่นักท่องเที่ยวเพื่อเป็นของฝาก ของที่ระลึก และเพิ่มรายได้ให้แก่ชุมชน

มาตรฐานที่ 9 ด้านการบริหารของกลุ่มโฮมสเตย์ โดยกำหนดให้มีการรวมกลุ่มของประชาชนในชุมชน มีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารกลุ่มโฮมสเตย์ กำหนดกฎ ระเบียบ กติกา และข้อบังคับในการทำงาน โดยจะต้องมีการกระจายรายได้และผลประโยชน์อย่างเป็นธรรมให้แก่ทุกภาคส่วน รวมถึงมีระบบในการจองที่พัก ลงทะเบียนและการชำระเงินค่าบริการล่วงหน้า ซึ่งจะต้องมีการระบุค่าธรรมเนียมและค่าบริการต่างๆ ให้ชัดเจนและเป็นปัจจุบันตลอดเวลา

มาตรฐานที่ 10 ด้านการประชาสัมพันธ์ โดยกำหนดให้มีเอกสารหรือสิ่งพิมพ์ชนิดใดชนิดหนึ่งในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวของชุมชนให้แก่นักท่องเที่ยว

3. การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เป็นแนวคิดสมัยใหม่ที่ปรากฏขึ้นเมื่อไม่นานมานี้ โดยเป็นการท่องเที่ยวรูปแบบหนึ่งที่นักท่องเที่ยวเดินทางไปยังแหล่งธรรมชาติในชุมชน โดยไม่ก่อให้เกิดการรบกวนวิถีชีวิตของชุมชน และไม่สร้างความ

เสียหายให้แก่ทรัพยากรในธรรมชาติ แต่มีจุดมุ่งหมายในการศึกษา เรียนรู้ ชื่นชม และเพลิดเพลินไปกับทัศนียภาพ วิถีชีวิตในท้องถิ่น อย่างไรก็ตามการท่องเที่ยวที่กล่าวมาข้างต้นนี้จัดเป็นการท่องเที่ยวเชิงยั่งยืน (sustainable tourism) ซึ่งจากการประชุมวิชาการ Globe 1990 ณ ประเทศแคนาดา ได้มีการจำกัดนิยามของการท่องเที่ยวเชิงยั่งยืนไว้ว่าเป็นการท่องเที่ยวที่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ และนักท่องเที่ยวได้อย่างแท้จริง รวมถึงมีการอนุรักษ์วิถีชีวิต ขนบธรรมเนียม ประเพณีวัฒนธรรมของท้องถิ่นและสิ่งแวดล้อมให้ดำรงสืบทอดต่อไปได้ ตลอดจนสามารถจัดสรรทรัพยากรที่ตอบสนองความเป็นสังคม และสุนทรียภาพ ซึ่งส่งผลให้ชุมชนมีรายได้มากยิ่งขึ้น ภายใต้ขีดจำกัดความสามารถของธรรมชาติที่มีอยู่ และต้องขึ้นนำภายใต้ความปรารถนาของประชาชนท้องถิ่นและชุมชนในพื้นที่ท่องเที่ยวนั้นๆ (Saeng-arun, n.d.)

4. การเป็นผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของการเป็นผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวมี โดยคุณลักษณะดังกล่าวได้แก่ การที่ผู้ประกอบการมีวินัยในตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กล้าลองสิ่งใหม่ๆ มีความกระตือรือร้น สร้างระเบียบแบบแผนในการทำงานให้แก่ทั้งตนเองและองค์กร มีความขยันหมั่นเพียร มีความรับผิดชอบต่อนักท่องเที่ยว เป็นผู้ที่คิดในเชิงบวก และให้ความสำคัญสูงสุดต่อทรัพยากรบุคคลในองค์กร รวมถึงการเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งเรื่องส่วนตัวและการปฏิบัติ (Office of Small and Medium Enterprise Promotion, 2018) โดยมีแนวทางการพัฒนาผู้ประกอบการท่องเที่ยวสมัยใหม่ดังนี้

4.1 ผู้ประกอบการควรลดความสำคัญกับสถานที่ทำงานที่เป็นสำนักงานเท่านั้น โดยใช้เทคโนโลยีในการทำงานและสร้างสรรค์ได้ทุกที่ทุกเวลา

4.2 ผู้นำองค์กรและบุคลากรในองค์กรจะต้องพัฒนาทักษะของตนเอง ทั้งในเรื่องบุคลิกภาพ การใช้คำพูด และกริยาในการต้อนรับนักท่องเที่ยว รวมถึงความสามารถด้านภาษาต่างประเทศและการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่

4.3 ผลิตภัณฑ์และบริการที่นำเสนอแก่นักท่องเที่ยว ต้องสามารถตอบสนองนักท่องเที่ยวหรือพฤติกรรมนักท่องเที่ยวแต่ละกลุ่มได้ชัดเจน

4.4 รูปแบบในการประกอบธุรกิจท่องเที่ยวอาจจะต้องมีการปรับเปลี่ยนจากการรอคอยเพียงให้นักท่องเที่ยวเป็นผู้เข้ามาสถานที่ท่องเที่ยว แต่ต้องสร้างการขายออนไลน์เพิ่มมากยิ่งขึ้น เช่น การประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวผ่านสื่อสังคมออนไลน์ การจำหน่ายอาหารท้องถิ่น การจำหน่ายสินค้าที่ระลึกหรือสินค้าชุมชนผ่านช่องทางออนไลน์ เป็นต้น

5. การบริหารจัดการที่พิถีพิถันแบบโฮมสเตย์ให้คงเสน่ห์ มีอัตลักษณ์ และแตกต่าง เพื่อให้ตอบโจทย์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

Srisuwan, Srisuwan, and Detmit (2019) ได้ทำการศึกษาแนวทางการจัดการที่พิถีพิถันแบบโฮมสเตย์ให้คงเสน่ห์ และแตกต่างอย่างมีอัตลักษณ์เพื่อตอบโจทย์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยมีแนวทางการพัฒนาดังนี้

5.1 การนำเอาเอกลักษณ์ชุมชนมาพัฒนาศักยภาพให้แก่โฮมสเตย์ โดยสร้างจุดขายที่แตกต่างอย่างหาที่อื่นหรือสถานที่อื่นๆ ทดแทนได้ยาก ต้องมาที่นี่เท่านั้นจึงจะสามารถสัมผัสบรรยากาศที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของชุมชนได้ มีการสื่อสารเรื่องราวของชุมชนทั้งวิถีถิ่น วัฒนธรรม ประเพณี อาหาร การแต่งกาย การละเล่น และภูมิปัญญาชาวบ้าน

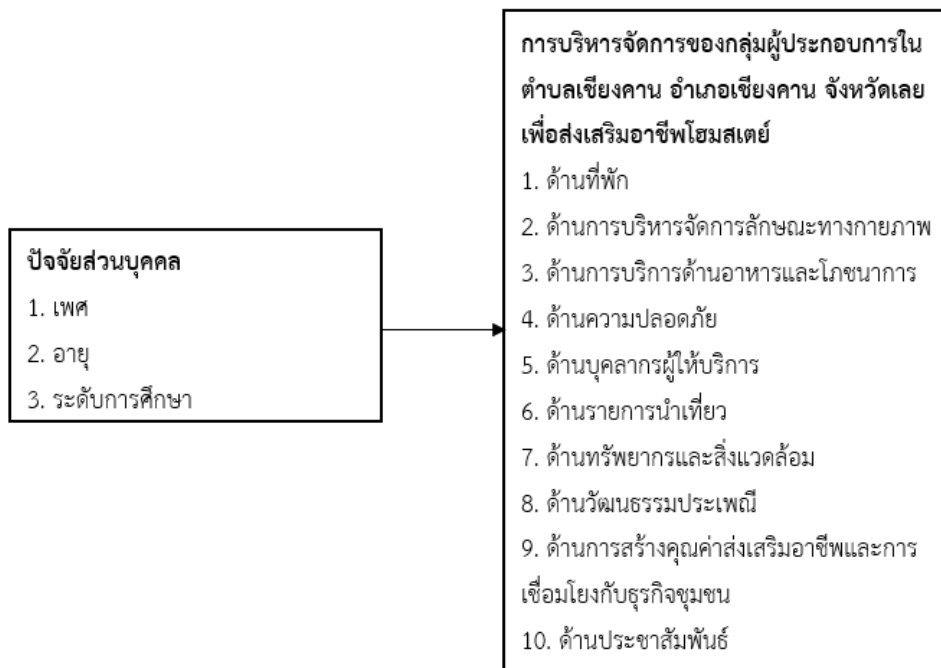
5.2 การสร้างความรู้สึกรักความเป็นเจ้าของให้แก่ประชาชนในชุมชน ให้คนในชุมชนเกิดความรักความหวงแหนในท้องถิ่นของตนทั้งเรื่องวิถีชีวิต การดำเนินชีวิตท้องถิ่น ประเพณีวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมในชุมชน

5.3 การสร้างจิตสำนึกที่ดีให้แก่นักท่องเที่ยว โดยอาจสร้างความประทับใจและสร้างสัมพันธ์ที่ดีงามให้นักท่องเที่ยว ตลอดจนมีการแจ้งกฎ กติกา หรือธรรมเนียมในการท่องเที่ยวในชุมชนให้นักท่องเที่ยวได้ทราบก่อน

จากที่กล่าวมาข้างต้นนี้จะช่วยสร้างแนวทางการจัดการที่พักแบบโฮมสเตย์ให้คงเส้นงำ มีอัตลักษณ์และแตกต่างเพื่อให้ตอบโจทย์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยเน้นจุดขายอยู่ที่วิถีชีวิตความดั้งเดิมของชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่น่าสนใจ โดยคำนึงถึงความพร้อม ความรู้ ความเข้าใจของชุมชนเป็นสำคัญ ชุมชนต้องเข้มแข็งก่อน มีความรู้เท่าทันสิ่งทีนำไปสู่ความเปลี่ยนแปลงและเข้าใจวัตถุประสงค์ของสิ่งที่ตนกำลังดำเนินการ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้คณะผู้วิจัยได้นำมาตรฐานบริการท่องเที่ยวโฮมสเตย์ไทยของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาทีได้กำหนดมาตรฐานบริการท่องเที่ยวมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย 10 ด้าน (Department of Tourism, Ministry of Tourism and Sports, 2015) และปัจจัยส่วนบุคคลของผู้บริหารด้านเพศ อายุ และระดับการศึกษา มาใช้ในการศึกษาการบริหารจัดการของกลุ่มผู้ประกอบการในตำบลเชียงคาน อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย เพื่อส่งเสริมอาชีพโฮมสเตย์ ดังภาพที่ 1



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการศึกษา

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยกำหนดประชากร กลุ่มตัวอย่าง การเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การทดสอบเครื่องมือและการวิเคราะห์ข้อมูล ดังรายละเอียดดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

1.1 ประชากร คือ ผู้ประกอบการธุรกิจโฮมสเตย์ในตำบลเชียงคาน อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย จำนวน 125 คน (ข้อมูล ณ เดือนมกราคม พ.ศ. 2565) (Chiang Khan Sub-District Municipality Office, 2022)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ประกอบการธุรกิจโฮมสเตย์ในตำบลเชียงคาน อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย กำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (1970) ผลการคำนวณได้เท่ากับ 95 คน เพื่อป้องกันการผิดพลาดและความสะดวกในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาได้เพิ่มจำนวนการเก็บข้อมูลอีก 5 ชุด ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้กลุ่มตัวอย่างจึงมีขนาดเท่ากับ 100 คน และเก็บข้อมูลในระหว่างเดือนมีนาคม-พฤษภาคม พ.ศ. 2565

2. เครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการศึกษา

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ คือ แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การศึกษาการบริหารจัดการของกลุ่มผู้ประกอบการในตำบลเชียงคาน อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย เพื่อส่งเสริมอาชีพโฮมสเตย์ ซึ่งปรับปรุงมาจาก มาตรฐานบริการท่องเที่ยวมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย 10 ด้าน ของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (Department of Tourism, Ministry of Tourism and Sports, 2015) ได้แก่

1) ด้านที่พัก โดยมีมิติย่อยในการชี้วัดคือ 1.1) ลักษณะบ้านพักที่เป็นสัดส่วน 1.2) ที่พัก ที่นอน สะอาดและสบาย 1.3) ห้องอาบน้ำและห้องส้วมที่สะอาดมิดชิด และ 1.4) มีมุมพักผ่อนภายในบ้านหรือในชุมชน

2) ด้านการบริหารจัดการลักษณะทางกายภาพ โดยมีมิติย่อยในการชี้วัดคือ 2.1) มีการรวมกลุ่มของชาวบ้านในการจัดระเบียบสถานที่ 2.2) มีคณะกรรมการบริหารกลุ่มโฮมสเตย์ 2.3) กฎ กติกา การทำงานของคณะกรรมการ 2.4) มีการกระจายผลประโยชน์อย่างเป็นธรรม 2.5) ระบบการจองล่วงหน้า ลงทะเบียน และชำระเงินล่วงหน้า และ 2.6) รายละเอียดค่าธรรมเนียมและบริการต่างๆ ที่ชัดเจน และเป็นปัจจุบัน

3) ด้านการบริการด้านอาหารและโภชนาการ โดยมีมิติย่อยในการชี้วัดคือ 3.1) ชนิดของอาหาร และวัตถุดิบที่ใช้ประกอบอาหาร 3.2) มีน้ำดื่มที่สะอาด 3.3) ภาชนะที่บรรจุอาหารที่สะอาด และ 3.4) ห้องครัวและอุปกรณ์ที่ใช้ในครัวที่ถูกต้องลักษณะ

4) ด้านความปลอดภัย โดยมีมิติย่อยในการชี้วัดคือ 4.1) มีการเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับการปฐมพยาบาลเบื้องต้น และ 4.2) มีการจัดเวรยามดูแลความปลอดภัย

5) ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ โดยมีมิติย่อยในการชี้วัดคือ 5.1) การต้อนรับและการสร้างความคุ้นเคย และ 5.2) การสร้างกิจกรรมแลกเปลี่ยนความรู้ในวิถีของชุมชน

6) ด้านรายการนำเที่ยว โดยมีมิติย่อยในการชี้วัดคือ 6.1) มีรายการนำเที่ยวที่ชัดเจนซึ่งต้องผ่านการยอมรับจากชุมชน 6.2) ข้อมูลกิจกรรมการท่องเที่ยว และ 6.3) เจ้าของบ้านเป็นมัคคุเทศก์ท้องถิ่นหรือประสานงานให้มัคคุเทศก์ท้องถิ่นนำเที่ยว

7) ด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม โดยมีมิติย่อยในการชี้วัดคือ 7.1) มีแหล่งท่องเที่ยวภายในชุมชนหรือบริเวณใกล้เคียง 7.2) มีการดูแลแหล่งท่องเที่ยว 7.3) มีแผนงานหรือมาตรการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติเพื่อลดผลกระทบจากการท่องเที่ยวและลดสภาวะโลกร้อน และ 7.4) มีกิจกรรมในการลดผลกระทบจากการท่องเที่ยวเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และลดสภาวะโลกร้อน

8) ด้านวัฒนธรรมประเพณี โดยมีมิติย่อยในการชี้วัดคือ 8.1) การดำรงรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น และ 8.2) การรักษาวินัยชุมชนคงไว้เป็นกิจวัตรปกติ

9) ด้านการสร้างคุณค่าส่งเสริมอาชีพและการเชื่อมโยงกับธุรกิจชุมชน โดยมีมิติย่อยในการชี้วัดคือ 9.1) ผลผลิตจากชุมชนเพื่อเป็นของที่ระลึก ของฝาก หรือจำหน่ายแก่นักท่องเที่ยว และ 9.2) มีผลิตภัณฑ์ที่สร้างคุณค่า และมูลค่าที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชน

10) ด้านประชาสัมพันธ์ โดยมีมิติย่อยในการชี้วัดคือ 10.1) มีเอกสารสิ่งพิมพ์ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของชุมชน และ 10.2) มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

ลักษณะเป็นแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (likert's scale) โดยกำหนดให้น้ำหนักคะแนน ดังนี้

5 หมายถึง มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง มีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.2 การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาผ่านการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน โดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) หากค่า IOC มีค่าเท่ากับ 0.67-1.0 ถือว่าเครื่องมือมีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา และหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์ครอนบาคแอลฟา (cronbach's alpha coefficient) โดยนำไปทดลองใช้ (try out) กับผู้ประกอบการธุรกิจโฮมสเตย์ จังหวัดขอนแก่น จำนวน 30 คน มีการเกณฑ์ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.81 ถือว่ามีความเชื่อมั่นและเที่ยงตรง (Nunnally, 1978)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

คณะผู้ศึกษาลงพื้นที่เก็บข้อมูลโดยมีเอกสารขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย โดยทำการเก็บแบบสอบถามจากผู้ประกอบการหรือผู้บริหารโฮมสเตย์ ซึ่งสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามได้ 100 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100.00 ของกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล จะแบ่งออกเป็น 2 ส่วนที่สำคัญ คือ

4.1 สถิติพรรณนา (descriptive statistics) สำหรับสถิติเชิงพรรณนาที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบไปด้วย ความถี่ (frequency) ร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (average) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

โดยมีเกณฑ์การให้ความหมายการบริหารจัดการของกลุ่มผู้ประกอบการในตำบลเชียงคาน อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย เพื่อส่งเสริมอาชีพโฮมสเตย์ ตามมาตรฐานบริการท่องเที่ยวมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย 10 ด้าน ดังนี้ (Srisa-ard, 2010)

4.51 – 5.00	หมายถึง มีการดำเนินงานในระดับมากที่สุด
3.51 – 4.50	หมายถึง มีการดำเนินงานในระดับมาก
2.51 – 3.50	หมายถึง มีการดำเนินงานในระดับปานกลาง
1.51 – 2.50	หมายถึง มีการดำเนินงานในระดับน้อย
1.00 – 1.50	หมายถึง มีการดำเนินงานในระดับน้อยที่สุด

4.2 สถิติเชิงอนุมาน (inferential statistics) โดยสถิติที่ใช้ คือ 1) การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยสองกลุ่มใช้การทดสอบค่าทีแบบเป็นอิสระต่อกัน (t-test: independent) โดยทดสอบปัจจัยส่วนบุคคลด้าน เพศ กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 2) การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่ม ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุและระดับการศึกษา โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวน (one-way anova) กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 55.00 อายุอยู่ระหว่าง 30-39 ปี คิดเป็นร้อยละ 38.00 และมีระดับการศึกษาสูงสุด อยู่ในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 76.00 ดังรายละเอียดในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวน ร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคล (n=100)

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	45	45.00
หญิง	55	55.00
อายุ		
30-39 ปี	38	38.00
40-49 ปี	20	20.00
50-59 ปี	25	25.00
60 ปีขึ้นไป	17	17.00

ตารางที่ 1 แสดงจำนวน ร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคล (ต่อ)

(n=100)

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระดับการศึกษาสูงสุด		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	10	10.00
ปริญญาตรี	76	76.00
ปริญญาโทขึ้นไป	14	14.00

1. การบริหารจัดการของกลุ่มผู้ประกอบการในตำบลเชียงคาน อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย เพื่อส่งเสริมอาชีพโฮมสเตย์

การบริหารจัดการของกลุ่มผู้ประกอบการในตำบลเชียงคาน อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย เพื่อส่งเสริมอาชีพโฮมสเตย์ มีการดำเนินงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.78$, S.D.=0.253) โดยสามารถเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ดังนี้

1.1 ด้านที่พัก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีการดำเนินงานสูงสุดคือ การมีที่สื่อคปรระตูอยู่ในสภาพใช้งานได้ดี มีอากาศถ่ายเทได้สะดวก รองลงมา คือ ลักษณะบ้านพักโฮมสเตย์สะอาดเป็นสัดส่วน ส่วนข้อที่มีการดำเนินงานต่ำสุด คือ สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ในรูปแบบของอินเทอร์เน็ตไร้สาย คอมพิวเตอร์ ปลั๊กชาร์จแบตเตอรี่

1.2 ด้านการบริหารจัดการลักษณะทางกายภาพเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีการดำเนินงานสูงสุดคือ สภาพแวดล้อมสงบร่มรื่นไม่มีเสียงรบกวน รองลงมา คือ สถานที่มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย ส่วนข้อที่มีการดำเนินงานต่ำสุด คือ จุดนั่งพักผ่อนมีจำนวนเพียงพอต่อนักท่องเที่ยว

1.3 ด้านการบริการด้านอาหารและโภชนาการ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีการดำเนินงานสูงสุดคือ การกำจัดขยะและความสะอาดโดยรวม รองลงมาคือ มีการใช้วัตถุดิบที่มีคุณภาพเหมาะในการปรุงอาหาร ส่วนข้อที่มีการดำเนินงานต่ำสุด คือ ปริมาณเพียงพอต่อความต้องการนักท่องเที่ยว

1.4 ด้านความปลอดภัย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีการดำเนินงานสูงสุดคือ มีการจัดระบบรักษาความปลอดภัยในชีวิตนักท่องเที่ยว รองลงมาคือ มียาที่จำเป็นต่อการปฐมพยาบาลเบื้องต้นในกรณีที่นักท่องเที่ยวเจ็บป่วยเกิดอุบัติเหตุหรือฉุกเฉิน ส่วนข้อที่มีการดำเนินงานต่ำสุดคือ มีการจัดระเบียบความปลอดภัยดูแลสำหรับทรัพย์สิน

1.5 ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีการดำเนินงานสูงสุดคือ เจ้าของที่พักและสมาชิกมีความเต็มใจให้บริการนักท่องเที่ยว รองลงมาคือ เจ้าของที่พักและสมาชิกมีความสุภาพอ่อนโยน ส่วนข้อที่มีการดำเนินงานต่ำสุด คือ เจ้าของที่พักและสมาชิกมีความซื่อสัตย์

1.6 ด้านรายการนำเที่ยว เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีการดำเนินงานสูงสุดคือ มีการบริการนำเที่ยว เช่น ภูทอก สกายวอล์ค แก่งคุดคู้ เป็นต้น รองลงมาคือ ความหลากหลายของสถานที่ท่องเที่ยว ส่วนข้อที่มีการดำเนินงานต่ำสุดคือ การให้ข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว

1.7 ด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีการดำเนินงานสูงสุดคือ ป้ายบอกข้อมูลแนะนำสถานที่ท่องเที่ยว รองลงมาคือ ความพร้อมต่อการรองรับนักท่องเที่ยว ส่วนข้อที่มีการดำเนินงานต่ำสุดคือ ความสะอาดและการจัดการขยะ

1.8 ด้านวัฒนธรรมประเพณี เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีการดำเนินงานสูงสุดคือ มีการละเล่นพื้นบ้าน รองลงมา คือ มีการดำรงรักษาวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น เช่น ตักบาตรข้าวเหนียว ส่วนข้อที่มีการดำเนินงานต่ำสุดคือ มีการสอนพวนรำพื้นเมือง

1.9 ด้านการสร้างคุณค่าส่งเสริมอาชีพและการเชื่อมโยงกับธุรกิจชุมชน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีการดำเนินงานสูงสุดคือ มีการส่งเสริมอาชีพของคนในชุมชน รองลงมา คือ การให้ส่วนลดแก่ลูกค้าในช่วงเทศกาลหรือมาเป็นแบบครอบครัว ส่วนข้อที่มีการดำเนินงานต่ำสุดคือ การทำบัตรสมาชิกเพื่อให้สิทธิพิเศษ

1.10 ด้านประชาสัมพันธ์ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีการดำเนินงานสูงสุดคือ การประชาสัมพันธ์ทางเว็บไซต์ต่างๆ รองลงมาคือ มีการให้บริการผ่านผับหรือโบรชัวร์ ส่วนข้อที่มีการดำเนินงานต่ำสุดคือ การประชาสัมพันธ์ทางหนังสือพิมพ์

โดยสามารถแสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการของกลุ่มผู้ประกอบการในตำบลเชียงคาน อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย เพื่อส่งเสริมอาชีพโฮมสเตย์ ดังรายละเอียดในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการของกลุ่มผู้ประกอบการในตำบลเชียงคาน อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย เพื่อส่งเสริมอาชีพโฮมสเตย์

การบริหารจัดการของกลุ่มผู้ประกอบการในตำบลเชียงคาน	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านที่พัก	3.97	0.222	มาก
2. ด้านการบริหารจัดการลักษณะทางกายภาพ	4.02	0.251	มาก
3. ด้านการบริการด้านอาหารและโภชนาการ	3.94	0.230	มาก
4. ด้านความปลอดภัย	4.01	0.015	มาก
5. ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ	3.84	0.339	มาก
6. ด้านรายการนำเที่ยว	3.76	0.504	มาก
7. ด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม	3.86	0.279	มาก
8. ด้านวัฒนธรรมประเพณี	3.92	0.190	มาก
9. ด้านการสร้างคุณค่าส่งเสริมอาชีพและการเชื่อมโยงกับธุรกิจชุมชน	3.94	0.210	มาก
10. ด้านประชาสัมพันธ์	2.56	0.324	น้อย
รวม	3.78	0.253	มาก

2. ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการของกลุ่มผู้ประกอบการในตำบลเชียงคาน อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย เพื่อส่งเสริมอาชีพโฮมสเตย์

จากการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยสองกลุ่มใช้การทดสอบค่าทีแบบเป็นอิสระต่อกัน โดยทดสอบปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศที่ต่างกันพบว่าไม่มีผลต่อการบริหารจัดการของกลุ่มผู้ประกอบการในตำบลเชียงคาน อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย และการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่ม ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุและระดับการศึกษา โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่า มีผลต่อการบริหารจัดการของกลุ่มผู้ประกอบการในตำบลเชียงคาน อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงต้องทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ดังรายละเอียดในตารางที่ 3-5

ตารางที่ 3 แสดงผลการทดสอบปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการของกลุ่มผู้ประกอบการในตำบลเชียงคาน อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย เพื่อส่งเสริมอาชีพโฮมสเตย์

ปัจจัยส่วนบุคคล	สถิติที่ใช้ในการทดสอบ	ค่านัยสำคัญ	ผลการทดสอบ
เพศ	t-test	0.261	ไม่สอดคล้อง
อายุ	F-test	0.034*	สอดคล้อง
ระดับการศึกษา	F-test	0.021*	สอดคล้อง

หมายเหตุ: *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.1 ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ พบว่า ผู้ประกอบการในตำบลเชียงคาน อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ที่มีอายุแตกต่างกัน มีการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมอาชีพโฮมสเตย์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลของการทดสอบ พบว่า มีความแตกต่างระหว่างกลุ่ม (Sig.) จึงต้องมีการทดสอบเป็นรายคู่ต่อไป ด้วยวิธี Sheffe (the sheffe's post hoc comparison) พบว่า ผู้ประกอบการอายุระหว่าง 30-39 ปี มีการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมอาชีพโฮมสเตย์ มากกว่าผู้ประกอบการอายุ 50-59 ปี และกลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป ดังรายละเอียดในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของการบริหารจัดการของกลุ่มผู้ประกอบการในตำบลเชียงคาน อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย เพื่อส่งเสริมอาชีพโฮมสเตย์โดยจำแนกตามอายุ

อายุ	$\bar{x}$	30-39 ปี	40-49 ปี	50-59 ปี	60 ปีขึ้นไป
		3.85	3.75	3.70	3.68
30-39 ปี	3.85	-	0.10	0.15*	0.17*
40-49 ปี	3.75	-	-	0.05	0.07

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของการบริหารจัดการของกลุ่มผู้ประกอบการในตำบล
เชียงคาน อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย เพื่อส่งเสริมอาชีพโฮมสเตย์โดยจำแนกตามอายุ (ต่อ)

อายุ	$\bar{x}$	30-39 ปี	40-49 ปี	50-59 ปี	60 ปีขึ้นไป
		3.85	3.75	3.70	3.68
50-59 ปี	3.70	-	-	-	0.02
60 ปีขึ้นไป	3.68	-	-	-	-

หมายเหตุ: *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.2 ปัจจัยส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษา พบว่า ผู้ประกอบการในตำบลเชียงคาน อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมอาชีพโฮมสเตย์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลของการทดสอบ พบว่า มีความแตกต่างระหว่างกลุ่ม จึงต้องมีการทดสอบเป็นรายคู่ต่อไป ด้วยวิธี Sheffe พบว่า 1) ผู้ประกอบการที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโทขึ้นไป มีการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมอาชีพโฮมสเตย์ มากกว่าผู้ประกอบการที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี และต่ำกว่าปริญญาตรี และ 2) ผู้ประกอบการที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีมีการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมอาชีพโฮมสเตย์มากกว่าผู้ประกอบการที่สำเร็จการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ดังรายละเอียดในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของการบริหารจัดการของกลุ่มผู้ประกอบการในตำบลเชียงคานเพื่อ
ส่งเสริมอาชีพโฮมสเตย์โดยจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	$\bar{x}$	ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี	ปริญญาโทขึ้นไป
		3.55	3.70	3.98
ต่ำกว่าปริญญาตรี	3.55	-	0.15*	0.43*
ปริญญาตรี	3.70	-	-	0.28*
ปริญญาโทขึ้นไป	3.98	-	-	-

หมายเหตุ: *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการศึกษาในครั้งนี้ คณะผู้ศึกษาได้แบ่งเนื้อหาในการอภิปรายผลออกเป็น 2 ส่วนตามวัตถุประสงค์ ซึ่งในแต่ละส่วนมีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผลการศึกษา ดังนี้

1. การบริหารจัดการของกลุ่มผู้ประกอบการในตำบลเชียงคานเพื่อส่งเสริมอาชีพโฮมสเตย์ จากผลการศึกษา พบว่ามีการดำเนินงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีการดำเนินงานมากที่สุดคือด้านการบริหารจัดการ

ลักษณะทางกายภาพของสถานที่พัก สะท้อนให้เห็นว่าผู้ประกอบการส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมในโฮมสเตย์ โดยมีการสร้างความสงบร่มรื่นไม่มีเสียงรบกวน และสถานที่ที่มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า กลุ่มผู้ประกอบการได้คำนึงถึงความต้องการส่วนใหญ่ของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาพักในโฮมสเตย์ ที่ต้องการความสงบร่มรื่น ไม่มีความวุ่นวาย บรรยากาศที่สามารถพักผ่อนได้อย่างเต็มที่ เช่น การมีลานหน้าบ้าน การมีที่นั่งหรือที่นอนใต้ร่มไม้ การมีศาลาหน้าบ้าน การมีสวนครัวให้นักท่องเที่ยวได้ร่วมประกอบอาหารบริเวณรอบๆ โฮมสเตย์มีสวนไม้ดอกไม้ประดับ รวมถึงการรักษาความสะอาดรอบๆ โฮมสเตย์ เป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้ถือเป็นจุดเด่นสำคัญของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Homudomsap and Krimjai (2020) ที่พบว่า ปัจจัยความสำเร็จของผู้ประกอบการธุรกิจโฮมสเตย์ในประเทศไทยคือ การบริหารจัดการที่ดี โดยผู้ประกอบการต้องมีการปรับปรุงภูมิทัศน์ ทัศนียภาพของชุมชนให้สวยงามขึ้นและไม่เกิดปัญหาความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยว

ส่วนด้านที่มีการดำเนินงานน้อยที่สุดคือด้านการประชาสัมพันธ์ สะท้อนให้เห็นว่าผู้ประกอบการส่วนใหญ่ยังไม่ได้ให้ความสำคัญกับการประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวหรือที่พักโฮมสเตย์มากนัก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้ประกอบการส่วนใหญ่ขาดความรู้ ความเข้าใจในการประชาสัมพันธ์ และขาดความรู้ทางเทคโนโลยีดิจิทัลที่เป็นช่องทางในการประชาสัมพันธ์ที่สำคัญที่สุดในยุคปัจจุบัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Duangpikul and Methaphan (2018) ที่พบว่า การประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลด้านการท่องเที่ยว ของโฮมสเตย์ยังไม่เป็นระบบและไม่ส่งผลอย่างมีประสิทธิภาพซึ่งกลุ่มโฮมสเตย์สามารถกระทำได้ โดยผ่านสื่อสารมวลชนต่างๆ รวมทั้งการพัฒนาเว็บไซต์ข่าวสารให้ทันสมัย และช่องทางการสื่อสารที่หลากหลาย เช่น ระบบอินเทอร์เน็ต สื่อสังคมออนไลน์ เพื่อช่วยให้การเผยแพร่ข้อมูลกระทำได้รวดเร็วและกว้างขวางมากยิ่งขึ้น

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการของกลุ่มผู้ประกอบการในตำบลเชียงคานเพื่อส่งเสริมอาชีพโฮมสเตย์จากผลการศึกษาพบว่า

2.1 ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ พบว่า ผู้ประกอบการอายุระหว่าง 30-39 ปี มีการดำเนินงานในการบริหารจัดการของกลุ่มผู้ประกอบการในตำบลเชียงคาน เพื่อส่งเสริมอาชีพโฮมสเตย์ มากกว่าผู้ประกอบการอายุ 50-59 ปี และกลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป จะเห็นว่าผู้ประกอบการที่มีอายุน้อยกว่าให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการ เพื่อส่งเสริมอาชีพโฮมสเตย์ มากกว่าผู้ประกอบการที่มีอายุเยอะกว่า ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า อายุของผู้ประกอบการมีผลบ่งบอกถึงทัศนคติในการบริหารงาน ความรู้ ความสามารถ และทักษะในการใช้เครื่องมือทางดิจิทัล ซึ่งผลการศึกษาสะท้อนให้เห็นว่าผู้ประกอบการที่อยู่ในอายุ 30-39 ปี ซึ่งอยู่ในรุ่นเจนเนอเรชันวายมีแนวคิดในการบริหารงานในรูปแบบสมัยใหม่ มีการนำนวัตกรรมใหม่ๆ หรือบริการใหม่ๆ มาประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานในธุรกิจได้เป็นอย่างดี พยายามมองไปข้างหน้าเพื่อแสวงหาโอกาสทางธุรกิจ และพยายามให้เกิดความได้เปรียบเหนือคู่แข่ง เน้นการนำสื่อสังคมออนไลน์และแนวคิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนมาใช้ในการบริหารงาน ซึ่งอาจแตกต่างจากผู้ประกอบการสมัยเก่าที่อยู่ในรุ่นเจนเนอเรชันเอกซ์และเบบี้บูมเมอร์ ที่ยังคงยึดติดกับการบริหารงานเดิมๆ ที่ไม่มีการประชาสัมพันธ์หรือการนำเอาเทคโนโลยีใหม่ๆ มาช่วยในการบริหารงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Piroos (2021) ที่ศึกษาคุณลักษณะของผู้ประกอบการเจนเนอเรชันวายที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจ ด้านการมีอิสระในการบริหารงาน ด้านความมีนวัตกรรมด้านความกล้าเสี่ยง และด้านความกล้าที่จะแข่งขันมีอิทธิพลเชิงบวกกับความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจซึ่งในภาพรวมของคุณลักษณะของผู้ประกอบการมีอิทธิพลเชิงบวกกับความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจ สามารถสะท้อนให้

เห็นถึงความสำคัญของคุณลักษณะดังกล่าวในการเป็นผู้ประกอบการธุรกิจที่ดีซึ่งมีความสำคัญในการแข่งขันทางธุรกิจในปัจจุบัน โดยข้อมูลที่ได้รับจากการศึกษานั้นสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการธุรกิจในประเทศไทย และต่อยอดองค์ความรู้ทางวิชาการ

2.2 ปัจจัยส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษา 1) ผู้ประกอบการที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโทขึ้นไป มีการดำเนินงานในการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมอาชีพโฮมสเตย์ มากกว่าผู้ประกอบการที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี และต่ำกว่าปริญญาตรี และ 2) ผู้ประกอบการที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีมีการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมอาชีพโฮมสเตย์ มากกว่าผู้ประกอบการที่สำเร็จการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า ผู้ประกอบการที่มีการศึกษาสูงกว่าจะให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมอาชีพโฮมสเตย์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ระดับการศึกษาที่ได้รับจากสถาบันการศึกษา และที่ได้รับจากประสบการณ์ของชีวิต การศึกษาบ่งบอกถึงความสามารถในการเลือกรับข่าวสาร และอัตราการรู้หนังสือ ระดับการศึกษาจะทำให้คนมีความรู้ ความคิด ตลอดจนความเข้าใจในสิ่งต่างๆ กว้างขวางลึกซึ้งแตกต่างกันออกไป รวมถึงการมีแนวคิดในการบริหารงานในรูปแบบใหม่ๆ มากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ Chuckpaiwong and Virunraj (2020) ปัจจัยด้านการพัฒนาทักษะและความรู้ ส่งผลความสำเร็จในการบริหารงาน โดยผู้ที่เรียนรู้ตลอดเวลาและไม่หยุดหาความรู้ การหาความรู้จากผู้จริงหรือเชี่ยวชาญจะสามารถบริหารจัดการองค์กรให้ประสบความสำเร็จได้สูงกว่าผู้ที่ไม่ได้เรียนรู้ทั้งจากในระบบและนอกระบบการศึกษา

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาการบริหารจัดการของกลุ่มผู้ประกอบการในตำบลเชียงคาน เพื่อส่งเสริมอาชีพโฮมสเตย์ โดยพิจารณาจากหลักการบริหารจัดการโฮมสเตย์มาตรฐานของกรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาเป็นตัวกำหนด โดยจะแบ่งออกเป็น 10 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านที่พัก 2) ด้านการบริหารจัดการลักษณะทางกายภาพ 3) ด้านการบริการด้านอาหารและโภชนาการ 4) ด้านความปลอดภัย 5) ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ 6) ด้านรายการนำเที่ยว 7) ด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม 8) ด้านวัฒนธรรมประเพณี 9) ด้านการสร้างคุณค่าส่งเสริมอาชีพและการเชื่อมโยงกับธุรกิจชุมชน และ 10) ด้านประชาสัมพันธ์ พบว่า การจัดการที่พักของกลุ่มโฮมสเตย์ตำบลเชียงคานนั้นมีการจัดการที่พักสำหรับนักท่องเที่ยว โดยมีการแยกที่พักเป็นสัดส่วนได้อย่างชัดเจน เพื่อความเป็นส่วนตัวของนักท่องเที่ยว และมีการจัดบ้านพักได้สอดคล้องกับการขอรับมาตรฐานการท่องเที่ยวมาตรฐานโฮมสเตย์ไทยที่รอบบ้านมีสถานที่พักผ่อนที่มีบรรยากาศผ่อนคลายจากความเร่งรีบของต้นไม้ที่ปลูกจึงทำให้มีความน่าพักอาศัย ในส่วนของการจัดการความปลอดภัยเกี่ยวกับชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว โดยรวมแล้วค่อนข้างมีมาตรฐานทางกลุ่มมีการเตรียมพร้อมอยู่เสมอมีเครื่องมือสื่อสารที่สามารถติดต่อกับหน่วยงานที่รับผิดชอบได้ในกรณีฉุกเฉิน และมีรถรับส่งพร้อมใช้งาน หากเกิดเหตุฉุกเฉินในการบริการด้านอาหารสำหรับนักท่องเที่ยว อาหารทุกมื้อส่วนมากจะเป็นอาหารที่นักท่องเที่ยวสามารถรับประทานได้และมีความเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว โดยเมนูอาหารจะใช้วัตถุดิบที่สดใหม่จากท้องถิ่น ซึ่งนักท่องเที่ยวจะมีส่วนร่วมในการประกอบอาหารและมีการปรุงอาหารอย่างถูกสุขลักษณะมีภาชนะใส่อาหาร เช่น ถ้วย ชาม จาน ช้อน เป็นต้น อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งานและสะอาดปลอดภัย มีการแสดงหรือสอนการละเล่นสืบสานวัฒนธรรมพื้นบ้านให้นักท่องเที่ยวได้ชมและเรียนรู้และมีผลิตภัณฑ์สินค้าภูมิปัญญาของ

ชุมชนในตำบลเชียงคานนำมาขายให้นักท่องเที่ยว ซึ่งเป็นการสร้างรายได้ให้แก่ชุมชนในตำบลเชียงคาน เรื่องการประชาสัมพันธ์นั้น พบว่า มีการประชาสัมพันธ์ทางสื่อสังคมออนไลน์ ได้แก่ เว็บไซต์ที่พักเชียงคานในโอโกต้าเพจเฟซบุ๊กที่พักเชียงคาน และการบอกต่อจากกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เคยเข้ามาพักแล้วผ่านช่องทางสังคมออนไลน์รูปแบบต่างๆ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ประกอบการ

สำหรับข้อเสนอแนะสำหรับผู้ประกอบการ คณะผู้ศึกษาได้นำการบริหารจัดการในด้านการดำเนินงานในระดับตำบล หรือเล็งเห็นว่าควรมีการพัฒนาปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้นมานำเสนอเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการให้ดียิ่งขึ้นต่อไป ดังนี้

1.1 ด้านประชาสัมพันธ์ ควรมีการประชาสัมพันธ์ทางเว็บไซต์ที่พักเชียงคานผ่านสื่อต่างๆ ให้มีความหลากหลายในการค้นหาที่พัก เช่น โอโกต้า เพจเฟซบุ๊ก เป็นต้น

1.2 ด้านรายการนำเที่ยว ควรมีการให้ข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว และนำเอาความเป็นเอกลักษณ์ท้องถิ่นของตำบลเชียงคานออกมาเผยแพร่ให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้

1.3 ด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ควรมีการทำความสะอาดและการจัดการขยะที่ดีเป็นระบบ และมีหน่วยงานคอยดูแลรักษาความสะอาดอยู่ตลอด

1.4 ด้านวัฒนธรรมประเพณี ควรมีการสอนพ็อนรำพื้นเมืองและการแสดงศิลปวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นในตำบลเชียงคานให้นักท่องเที่ยวได้ชมและร่วมการแสดงด้วย

1.5 ด้านการส่งเสริมอาชีพและการเชื่อมโยงกับธุรกิจชุมชน ควรมีการทำบัตรสมาชิกเพื่อให้สิทธิพิเศษ และมีการส่งเสริมอาชีพโดยรวมกลุ่มเกษตรกรแปรรูปอาหารเพื่อส่งขายตลาดเพื่อสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง คณะผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้

จากผลการวิจัย พบว่า อายุและระดับการศึกษาส่งผลต่อการบริหารจัดการสถานที่ท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์อย่างยิ่ง โดยเฉพาะในผู้ประกอบการที่มีอายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป ที่มีระดับการศึกษาไม่สูง ซึ่งส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการ และการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีทางดิจิทัลและสื่อสังคมออนไลน์ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนต้องเข้ามาดูแลทั้งในด้านการอบรม ให้ความรู้ ตลอดจนงบประมาณเงินทุนที่จะใช้จัดซื้อนวัตกรรมใหม่ๆ เข้ามาช่วยในการบริหารจัดการโฮมสเตย์ เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไป

3. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

3.1 เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาบริบทเชิงพื้นที่ทำให้ประโยชน์เชิงวิชาการไม่กระทบในวงกว้าง หากพิจารณาศึกษาเชิงเปรียบเทียบกับพื้นที่อื่นจะทำให้ได้ข้อมูลกว้างและนำไปอ้างอิงได้มากขึ้น

3.2 ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยอาจจะใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกหรือการสนทนากลุ่มเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริงมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังสามารถนำข้อมูลมาพัฒนาการบริหารจัดการของกลุ่มผู้ประกอบการโฮมสเตย์ให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

References

- Chiang Khan Sub-District Municipality Office. (2022). *Khōmūn būatō nakha 'ong phūprakōpkān* [Basic information of entrepreneurs]. Loei: Subdivision of Tourism Development and Promotion.
- Chuckpaiwong, R., & Virunraj, B. (2020). *Patchai hæng khwāmsamret khōng phūprakōpkān wisāhakit khañt klāng thurakit prārūp kān kaset Thai nai yuk thailæn sī . su* [Characteristics of successful entrepreneurs for Thailand 4.0: Thailand medium enterprises in agricultural processing business] . *Journal of Technology Management Rajabhat Maha Sarakham University*, 7(1), 118-127.
- Department of Tourism, Ministry of Tourism and Sports. (2015). *Matrathan hōmsatē Thai* [Thailand homestay standard]. Bangkok: Chulalongkorn University Press.
- Duangpikul, K., & Methaphan, J. (2018). *Hōmsatē kap kānchatkān thōngthiēo yāng yangyūn nai chāngwat Nān* [Homestay and sustainable tourism management in Nan Province]. *Journal of Graduate Research*, 9(1), 217-234.
- Homudomsap, P., & Krimjai, N. (2020). *Patchai khwām khōng phū prakōp kān thurakit hōmsatē nai prathet Thai* [The success factors of homestay entrepreneurs in Thailand] . *Siam Academic Review*, 21(2), 1-16.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Lengwiriyakul, K., & Jarensiripornkul, S. (2017). *Næōthāng kānphatthana khlat tōe thōngthiēo thanon chāi khōng 'amphoe chāng khān chāngwat lōē* [Development approach on tourism cluster of Chai Khong Road, Chiang Khan District, Loei Province] . *Journal of the Graduate School of Management Studies Khon Kaen University*, 10(1), 220-246.
- Lunkam, P. (2021). *Thurakit thōngthiēo læ rōngrām lang COVID - sipkào* [Tourism and hotel businesses after COVID-19]. Retrieved May 29, 2022, from <https://www.krungsri.com/th/research/research-intelligence/ri-future-of-tourism-21>
- Nunnally, J. C. (1978). *Psychometric theory* (2nd ed.). New York: McGraw-Hill.
- Office of Small and Medium Enterprise Promotion. (2018). *Kitchakam chat 'ongkhwāmru thī kieokhōng kap kānprakōp thurakit ngān phatthana 'ongkhwāmru SME* (knowledge center)

- pīngoppramān sōṅphanhārōjhoksip‘et [Activities to create knowledge related to business operations knowledge development for SME (knowledge center) fiscal year 2018]. Retrieved May 30, 2022, from https://www.sme.go.th/upload/mod_download/download-20181005083147.pdf
- Piros, S. (2021). Khunnalaksana khōṅ phuprakōpkān chēnoērechanwāi thī mī phon tō khwāmsamret nai kādamnoēn thurakit nai chāngwat Phitsanulōk [The impact of entrepreneur characteristics of generation y on the success of business operation in Phitsanulok Province]. *Journal of Roi Et Rajabhat University*, 15(2), 193-202.
- Saeng-arun, S. (n.d.). Kānthōṅthīeo choēṅ ‘anurak [Ecotourism]. Retrieved May 1, 2022, from <https://www.dnp.go.th/park/sara/tour/eco.htm>
- Sangchatkaew, S., & Udomkitti, P. (2019). *Kānsuksā phruttkam nakthōṅthīeo chāotāṅchāt klum paomāi phāitai khroṅkān the link* (Rāyngān kā wicay) [The study of behavior of foreign tourists in the target group under the link project (Research report)]. Nakhon Pathom: Silpakorn University.
- Srisa-ard, B. (2010). *Kānwichai būāṅton* [Basic research]. Bangkok: Suweeriyasat.
- Srisuwan, S., & Detmit, B. (2019). Nāothāṅ kānchatkān thī phak bāp hōmsatē hai khong sanē lāe tākāṅ yāṅ mī ‘attalak phūa tōp chōt kānthōṅthīeo yāṅ yangyūn [Guidelines on homestay management in terms of presenting identity and establishing sustainable tourism]. *Burapha Journal of Business Management*, 8(1), 1-13.